

UiT Norges arktiske universitet

Årsrapport 2022

Nemnda for studentsaker

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	1
2	Forord med nemndleders oppsummering	2
	Statistikk over saker i 2022	3
3	Klagesaker	4
	Totalt antall saker	4
	Opptak	6
	Adgang til eksamen	7
	Formelle feil	8
	Individuell tilrettelegging	9
4	Disiplinærsaker	11
	Totalt antall disiplinærsaker	11
	Definisjon av disiplinærsaker og reaksjon	11
	Statistikk over fuskesaker	11
	Fuskehandlinger	12
	Reaksjon	13
	Fordeling av fuskesaker på enhetene	14
	Merknad i politiattest	15
	Særskilt skikkethetsvurdering	16
	Bortvisning	17
5	Saksbehandlingstid	18

1 Innledning

UiT Norges arktiske universitetet er lovpålagt å ha en nemnd for studentsaker etter universitets- og høyskoleloven § 5-1. Nemnda for studentsaker hadde et annet navn frem til 1. august 2022; Universitetets klagenemnd. UiT endret navnet på grunn av endringer i universitet- og høyskoleloven.

Årsrapporten gjelder nemndas behandling av 2022-saker. Saksnummeret og dermed også tidsrammen årsrapporten handler om er satt ut fra når forvaltningssaken startet. For eksempel dersom studenten klagde i 2022 ansees saken som en 2022-sak, uavhengig av når nemnda behandlet saken. Nemnda behandlet den siste 2022-saken oktober 2023.

Nemnda for studentsaker behandler følgende klagesaker som andreinstans:

- Klager over enkeltvedtak fra studenter UiT og UNIS, jf. uhl. § 5-1.
- Klager over enkeltvedtak fra søkere til UiT og UNIS, jf. uhl. § 5-1.
- Klager over enkeltvedtak fra ph.d.-studenter, jf. uhl. § 5-1.
- Klager over formelle feil ved eksamen, jf. uhl. § 5-2.

Nemnda for studentsaker behandler følgende saker som førsteinstans:

- Annullering og utestenging etter fusk på eksamen, jf. uhl. § 4-7 og 4-8.
- Utestenging fra praksis grunnet straffbare forhold, jf. uhl. § 4-9.
- Utestenging etter særskilt skikkethetsvurdering, jf. uhl. § 4-10.
- Bortvisning på grunn av grovt forstyrrende opptreden, jf. uhl. § 4-8.
- Inndragning av vitnemål, annullering og nektelse av adgang til norske utdanningsinstitusjoner etter bruk av falsk dokumentasjon i forbindelse med opptak, jf. uhl. § 4-7.
- Nedsettelse av advokatsalær, jf. uhl. § 4-8 (5).

I perioden 2022 har nemnda bestått av:

- Inger Bonnie Gjerde (leder)
- Merethe Hernes-Giertsen (vitenskapelig representant)
- Åge Wifstad (vitenskapelig representant)
- Morten Simensen Haldorsen/Regine Kaspara Sæther Rostad (studentrepresentant)
- Joakim Breivik/Harald Oliver Miller (studentrepresentant)

Sekretariatsfunksjonen ivaretas av juridisk fagteam ved seksjon for studieadministrasjon, og som ledes av seksjonsleder Kjersti Dahle.

2 Forord med nemndleders oppsummering

Nemnda for studentsaker har i perioden for 2022-sakene fattet vedtak og levert tjenester i tråd med det lovpålagte oppdraget. Nemnda hegner om uavhengigheten sin og har også i denne perioden arbeidet med å formidle beslutningene på en forståelig måte, slik at avgjørelsene kan bli møtt med aksept. Studenter og søkere har krav på at klagebehandlingen er en reell overprøving av førsteinstansenes enkeltvedtak, og som leder av nemnda siden 2006 mener jeg at studentene og søkerne ved UiT får den reelle klagemulighet de har krav på. For studenter som blir utestengt for fusk eller ilagt andre disiplinærreaksjoner er vedtakene inngripende, og slik jeg vurderer det, er nemndas behandling av disse sakene i førsteinstans tilstrekkelig grundig og faglig betryggende. Målet til nemnda er alltid å treffe riktige avgjørelser.

Nemndleder Inger Bonnie Gjerde arbeider som tingrettsdommer ved Nord-Troms og Senja tingrett

Det er behandlet 78 klagesaker i perioden. Sammenlignet med året før, har antallet klagesaker økt med 28 saker. Bare i 3 av 78 saker ble klagen tatt til følge. Alle de tre sakene gjaldt klager over formelle feil ved eksamen eller praksis. Det er fortsatt få studenter som får medhold i klagen sine. Helsefak er fakultetet med flest studenter og med flest klagesaker til behandling i nemnda.

Nemnda behandlet 59 disiplinærsaker, som er omtrent det samme antallet som året før. Av de 59 sakene var det 53 fuskesaker. 31 studenter ble utestengt i to semestre for forsettlig fusk. Den vanligste måten å fuske på var å bruke andres tidligere innleverte eksamensbesvarelser. Det er omtrent en dobling i antallet studenter som fusker ved å levere tidligere eksamensbesvarelser sammenlignet med året før. Ingen studenter er blitt utestengt på grunn av selvplagiat ved UiT i 2022. Antallet fuskesaker fra NT-fak i er redusert til én fjerdedel av antallet året før, og 7 saker var til behandling fra fakultetet i 2022.

Kapasitetsutfordringer i sekretariatet på grunn av sykdom og permisjoner har medført økte restanser for 2022-sakene. Det er derfor gledelig at restansene er bygd ned i løpet av høsten 2023, og at restansene ikke har vært lavere enn de er nå siden januar 2019.

Jeg håper at årsrapporten kan gi universitetsstyret et innblikk i sakene som nemnda behandler, og at rapporten også kan gi enhetene og saksbehandlere veiledning om nemndas praksis på ulike saksområder.

Inger Bonnie Gjerde

leder av Nemnda for studentsaker

Statistikk over saker i 2022

Nemnda behandlet totalt 139 saker i 2022. Nedenfor vises en oversikt over fordelingen av sakene etter sakstype.

<i>Sakstype klagesaker</i>	<i>Antall saker</i>
Opptak	22
Adgang til eksamen	11
Formelle feil	23
Individuell tilrettelegging	10
Andre forhold	12
<u>Totalt</u>	<u>78</u>

<i>Sakstype disiplinærsaker</i>	<i>Antall saker</i>
Fusk	53
Merknad politiattest	5
Skikkethet	1
Bortvisning	1
<u>Totalt</u>	<u>59</u>

I den videre fremstillingen deles årsrapporten inn i to deler, hvor en del omhandler klagesaker, mens en del omhandler disiplinærsaker. Til sist vil saksbehandlingstiden kommenteres. Klagesaker og disiplinærsaker følger to forskjellige prosesser. Klagesakene starter med at en student eller søker klager på et enkeltvedtak eller på formelle feil ved eksamen. I slike saker er Nemnda for studentsaker andreinstans, og overprøver førsteinstansen sitt vedtak. I disiplinærsakene får Nemnda for studentsaker en annen rolle. Nemnda er førsteinstans og sakene opprettes etter universitetets initiativ. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse v/Felles klagenemnd er klageinstans i disiplinærsaker.

3 Klagesaker

Totalt antall saker

Det totale antall klagesaker regnes her som klager over vedtak som ble fattet i 2022 og klager over formelle feil ved eksamener som ble avlagt i 2022. Klager over vedtak i disiplinærsaker er ikke tatt med i denne kategorien.

Nedenfor vises en tabell over årets tall, sammenlignet med tall fra foregående år.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Klagesaker	75	69	73	63	50	78
Tatt til følge	7	7	8	7	4	3
Avvist	2	5	1	1	1	2

Nedenfor vises en tabell som viser fordelingen mellom fakultetene og tall fra foregående år.

<i>Fakultet</i>	2018	2019	2020	2021	2022
Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning	7	6	0	2	2
Det helsevitenskaplige fakultet	34	30	24	33	37
Det juridiske fakultet	4	5	4	2	5
Fakultet for naturvitenskap og teknologi	1	1	1	2	2
Fakultet for biovitenskap, fiskeri og teknologi	5	6	1	1	4
Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi	4	4	6	1	3

Nedenfor vises fordelingen for 2022, inkludert instituttene.

Enhet

Klagesaker

Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning	2
Institutt for samfunnsvitenskap	1
Institutt for lærerutdanning og pedagogikk	1

Det helsevitenskaplige fakultet	38
Institutt for helse- og omsorgsfag	18
Institutt for klinisk odontologi	2
Institutt for vernepleie	7
Institutt for samfunnsmedisin	1
Institutt for psykologi	1

Fakultetsadministrasjonen	9
---------------------------	---

Det juridiske fakultet	5
------------------------	---

Fakultet for naturvitenskap og teknologi	2
--	---

Fakultet for biovitenskap, fiskeri og teknologi	4
Institutt for arktisk og marin biologi	1
Fakultetsadministrasjonen	3

Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi	3
---	---

Fellesadministrasjonen UiT	24
Eksamenstjenesten UiT	3
Fellestjenesten for opptak	21

Universitetssenteret på Svalbard	1
----------------------------------	---

Det var to saker som ble trukket før nemndsbehandling og disse er ikke tatt med i statistikken. Dette gjaldt en sak om tilrettelegging og en sak om opptak.

Det høyeste antall klagesaker kommer fra Det helsevitenskapelige fakultet, herunder særlig Institutt for helse- og omsorgsfag. Dette må anses som naturlig, sett hen det høye studenttallet på fakultetet og instituttet. Helseutdanningene tilbyr også mange praksisemner, som vil kunne medføre økt antall klager som gjelder særplass, endret studieprogresjon, formelle feil i praksis o.l. Sakene fra fakultetet er varierte, og viser ikke noe klart mønster. Videre ser vi et lavt antall klagesaker fra de øvrige fakultetene i 2022.

Vi bemerker at det reelle antallet klagesaker ved UiT kan være høyere enn de sakene som kommer til nemnda. Dette skyldes for det første at noen typer klager skal behandles av andre organ. For eksempel skal klager på opptak til grunnstudier behandles av Samordna opptak v/Nasjonal klagenemnd. Videre har det enkelte vedtaksorgan myndighet til å omgjøre egne vedtak. Dersom vedtaket blir omgjort av førsteinstans, går ikke saken videre til nemnda, heller ikke som orienteringssak. Det finnes derfor ingen oversikt over hvor mange klager som er tatt til følge i førsteinstans.

Antall saker hvor klager gis medhold har også holdt seg på et stabilt nivå. En lav medholdsprosent oppfattes som positivt i den forstand at det gir uttrykk for at vedtakene som er truffet av førsteinstans likevel var riktige, og for at nemnda er enig i førsteinstans sine vurderinger. Til tross for dette har nemnda erfart at førsteinstansens saksbehandling er av varierende kvalitet. Det bemerkes at det i mange saker påvises saksbehandlingsfeil som ikke fremkommer av statistikken. Når en saksbehandlingsfeil ikke kan ha virket inn på vedtakets innhold er vedtaket likevel gyldig. Statistikken gir derfor ikke et fullverdig bilde av omfanget av saksbehandlingsfeil som påvises av nemnda. Typiske saksbehandlingsfeil vi ser er manglende ivaretagelse av retten til kontradiksjon, manglende informasjon om sakens gang etter fvl. § 11 a og mangelfulle begrunnelser for avslag.

Nemnda gav medhold i tre klagesaker i 2022. Alle tre sakene gjaldt formelle feil, og omtales under overskriften formelle feil. To saker ble avvist. En sak ble avvist fordi klagen var for sent innkommet. Den andre saken ble avvist fordi det ikke var ansett som et enkeltvedtak. Det ble lagt avgjørende vekt på hovedregelen om at avgjørelser om gjennomføringen av tjenester ikke ansees som enkeltvedtak.

Opptak

Nemnda for studentsaker behandler kun klagesaker i forbindelse med det lokale opptaket, etter- og videreutdanningsemner og enkeltemner på ph.d-nivå. I 2022 mottok UiT i underkant av 17 600 søknader i forbindelse med lokalt opptak. Av søkerne fikk 8150 avslag på minst ett av sine søknadsalternativer. Klager over avslag på opptak til grunnutdanninger behandles av Samordna opptak v/Nasjonal klagenemnd. Størsteparten av opptaksklagene går til Nasjonal klagenemnd.

Nedenfor vises en oversikt over antall opptakssaker de siste årene.

År	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Opptak	49	27	25	21	27	22	8	22

Antall klagesaker om opptak i 2022: 22

Tatt til følge: 0

Avvist: 0

Antall klagesaker om opptak har økt fra 8 i 2021 til 22 i 2022. De fleste av klagesakene ble avslått på grunn av at søkeren ikke oppfylte opptakskravene. Søkeren var derfor ikke kvalifisert. Én sak handlet om dispensasjon fra søknadsfristen. Søkeren fikk ikke medhold fordi fristen for å søke dispensasjon er

tre uker etter ordinær søknadsfrist, og søkeren søkte etter denne fristen. Det kan ikke gis dispensasjon i slike tilfeller. Én sak var på et avvisningsvedtak på klage om opptak. Søkeren klaget etter søknadsfristen, og fikk ikke medhold. Ingen saker om klager på opptak ble tatt til følge i 2022.

Fellestjenesten for opptak overtok i 2020 det lokale opptaket fra fakulteter og institutter. Fellestjenesten har god informasjon om opptakskrav og gjeldende frister, samt praksis for å etablere kommunikasjon med søkerne tidlig i saksgangen.

Adgang til eksamen

Saksfeltet adgang til eksamen er en fellesbetegnelse for saker hvor en student gjennom vedtak nektes adgang til eksamen, eller hvor en student får avslag på søknad om å avlegge eksamen. Dette innebærer blant annet saker om inndratt studierett, dispensasjon fra tregangerregelen, og søknad om ekstraordinær eksamen.

Nedenfor vises en oversikt over antall saker om adgang til eksamen de siste årene.

År	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Adgang til eksamen	10	13	9	6	4	11	11

Antall klagesaker om adgang til eksamen i 2022: 11

Tatt til følge: 0

Avvist: 0

Det ble ikke gitt medhold i noen klager over adgang til eksamen i 2022. Innenfor saksfeltet adgang til eksamen behandler nemnda flest saker om klage over avslag på søknad om dispensasjon fra tregangerregelen, jf. studie- og eksamensforskriften § 30 andre ledd. Bestemmelsen sier at det kan gis dispensasjon til et ytterligere eksamensforsøk dersom studenten ved å bestå eksamen i emnet vil fullføre sin grad eller yrkesutdanning, eller dersom studenten kan dokumentere tungtveiende sosiale og/eller personlige grunner til at eksamen i emnet ikke er bestått etter tre forsøk. I slike saker ser vi en tendens til en relativt høy medholdsprosent i nemnda. Vi kan samtidig forstå at førsteinstans kan vurdere saken annerledes enn nemnda. Hva som ligger i «tungtveiende grunner» er en skjønnsmessig vurdering. Videre sier bestemmelsen at dispensasjon “kan” gis - det vil si at dispensasjon ikke nødvendigvis skal gis selv om vilkårene er oppfylt. Nemnda har likevel lagt til grunn en praksis om at dispensasjon som hovedregel skal gis dersom vilkårene er oppfylt, av hensyn til likebehandling av studentene.

Det var 8 saker om klage over dispensasjon fra tregangerregelen som ble behandlet av nemnda i 2022. I noen av sakene var det ikke tilstrekkelig sannsynliggjort at forholdene som ble vist til hadde hatt innvirkning på eksamensforsøket saken gjaldt. I flere andre saker forelå det ikke særlig tungtveiende grunner til å gi dispensasjon fra tregangerregelen.

I to saker om adgang til eksamen hadde studenten meldt seg opp til et emne som normalt tas på et senere studieår. Studentene i disse sakene hadde ikke fått godkjent praksis, som var et av forkunnskapskravene for å få adgang til å avlegge eksamen i emnet de meldte seg opp til. I den siste saken kunne studenten også lastes for å ha oversittet fristen til å søke om fritak fra obligatoriske arbeidskrav.

Formelle feil

Studenter kan klage over formelle feil ved eksamen eller prøve. Dersom det er begått formelle feil som kan ha betydning for kandidatens prestasjon eller bedømmelsen av denne, skal sensurvedtaket oppheves. Feilen kan rettes opp ved ny sensur, eller ved ny eksamen eller prøve. Dette følger av universitets- og høyskoleloven § 5-2. Formelle feil kan for eksempel være feil ved eksamensavvikling, at oppgaven ligger utenfor pensum eller feil ved gjennomføring av sensur. Formelle feil kan også være feil ved praksisgjennomføring.

Formålet med studentens adgang til å klage over formelle feil er blant annet å sikre at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvd og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte, jf. uhl. § 3-9 første ledd første punktum.

Nedenfor vises en oversikt over antall saker om formelle feil de siste årene.

År	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Formelle feil	15	19	21	28	19	17	24

Antall klagesaker om formelle feil i 2022: 24

Tatt til følge: 3

Avvist: 1

Det var altså tre klager om formelle feil saker som ble tatt til følge. I en av sakene som omhandlet formelle feil ble det oppdaget to forskjeller mellom eksamensoppgaven og sensorveiledningen. Den ene feilen ble rettet i forkant av sensureringen. I den andre oppgaven ble det oppdaget at det var to ekstra

setninger i sensorveiledningen som ikke var gitt i eksamensoppgaven. Det kunne ikke utelukkes at denne forskjellen kunne ha påvirket bedømmelsen av studentens besvarelse. I denne saken ble det vurdert at den formelle feilen kunne rettes opp med ny sensur. Samtlige studenter som avla denne eksamenen, ble tilbudt ny sensurering. Ny sensurering vil medføre at det tidligere sensurvedtaket blir opphevet. Det vil ikke være slik at studentene etter ny sensur vil kunne velge mellom de forskjellige sensurvedtakene. Å be om ny sensurering vil dermed medføre risiko for at ens resultat blir et annet enn ved første sensurering. Den formelle feilen må rettes opp ved ny sensureringsrunde, for eksempel ved at sensorveiledningen ble rettet.

Nemnda behandlet to saker om formelle feil i praksis i 2022 der det ble gitt medhold. I den første saken fant nemnda at varselet om fare for stryk ikke ble gitt til et tidspunkt som ga studenten muligheten til å oppfylle målene og bestå praksisperioden. Dette utgjorde en formell feil. Nemnda mener at begrunnelsen ikke gav studenten tilstrekkelig informasjon om hva som skulle til for å bestå praksisperioden. Instituttets brudd på reglene om formelle feil ble ansett som alvorlige, og instituttet måtte gjøre avbøtende tiltak for å rette opp i feilen. Som et avbøtende tiltak måtte instituttet sørge for at studenten fikk tilgang til praksis og praksisforberedende undervisning i emnene hun allerede hadde bestått på andreåret, slik at studenten på best mulig måte kunne forberede seg til det neste praksisforsøket. Nemndas pålegg gjaldt uavhengig av eventuelle økonomiske konsekvenser eller praktiske hindringer.

I en annen sak som omhandlet formelle feil i praksis ble det ikke sendt ut varsel på forhånd, selv om hendelsene som begrunnet vurderingen var oppstått før det var 3 uker igjen av praksisperioden. Mangelen på varsel gjorde at det forelå formelle feil. Virkningen av feilen ble at praksisforsøket ikke ble gjeldende, da eksamen i emnet var praksis. Studenten hadde dermed fremdeles to praksisforsøk igjen.

Det var en sak om formelle feil som ble avvist som for sent innkommet. Studenten hadde oversittet klagefristen med to uker. Det forelå ikke særlige grunner som tilsa at saken likevel skulle blitt behandlet, til tross for fristoversittelsen.

Individuell tilrettelegging

Studenter med funksjonsnedsettelse og studenter med særskilte behov har rett til egnet individuell tilrettelegging av lærested, undervisning, læremidler og eksamen, for å sikre likeverdige opplærings- og utdanningsmuligheter. Retten gjelder ikke tilrettelegging som innebærer en uforholdsmessig byrde for institusjonen. Tilretteleggingen må ikke føre til en reduksjon av de faglige kravene som stilles. Denne rettigheten følger av universitets- og høyskoleloven § 4-3 c, samt av studie- og eksamensforskriften § 46. Fellestjenesten for eksamen behandler søknader om tilrettelegging under eksamen, og innhenter en

vurdering av fagmiljøet ved behov. Søknader om tilrettelegging i studiehverdagen behandles på enhetene.

Nedenfor vises en oversikt over antall saker om individuell tilrettelegging de siste årene.

År	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Individuell tilrettelegging	2	1	3	2	2	1	8	10

Antall klagesaker om tilrettelegging i 2022: 10

Tatt til følge: 0

Avvist: 0

I årsrapporten i 2021 ble saker om særplass i praksis tatt inn i kategorien om individuell tilrettelegging. Tidligere gikk disse sakene til øvrige saker / andre forhold. Det ble påpekt at retten til særplass ble ansett som en del av den lovfestede retten studenten har til tilrettelegging. Lovbestemmelsen om tilrettelegging suppleres av enhetenes retningslinjer for tildeling av særplass og særordninger for studenter i praksis. Helsefak har gjort et internt utviklingsarbeid som det må gis honnør for. I nye retningslinjer er studentens lovfestede krav synliggjort og tydeliggjort. Arbeidet øker kompetansen og vil sannsynligvis gi enklere og mer effektiv saksbehandling.

Nemnda behandlet 6 saker om særplass i 2022. I flere av sakene søkte studentene om særplass etter søknadsfristens utløp. Nemnda kom i disse sakene til at det ikke forelå særlige grunner til å likevel ta søknaden til behandling. En sak som ble sendt inn etter fristen ble tatt til behandling grunnet omstendigheter som oppstod etter søknadsfristens utløp. Studenten søkte i denne saken om særplass i et område hvor instituttet ikke kunne tilby praksis uten at de faglige kravene til utdanningen ville svekkes.

Nemnda behandlet tre saker om tilrettelegging under eksamen og én sak om tilrettelegging i studiehverdagen.. Studentene fikk ikke medhold i noen av sakene. I sakene om tilrettelegging under eksamen ble den ønskede tilretteleggingen bare tilbudt på eksamener på første studieår. I den siste saken fant nemnda at tilretteleggingen ville ført til svekkelse av de faglige kravene i utdanningen.

4 Disiplinærsaker

Totalt antall disiplinærsaker

Nedenfor vises en tabell over antall disiplinærsaker de siste årene, samt hvor mange saker som endte med reaksjon i form av annullering, utestenging eller bortvisning.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Disiplinærsaker	43	38	60	42	95	63	59
Reaksjon	36	27	41	29	58	48	39

Definisjon av disiplinærsaker og reaksjon

Som disiplinærsaker regnes saker der universitetet selv gjennom nemnda kan vedta disiplinære reaksjoner overfor studenter. Disiplinære reaksjoner er inngripende overfor den enkelte, og forutsetter at universitetet har en klar lovhjemmel for inngrepet. Alle vedtak om disiplinære reaksjoner som nemnda fatter har hjemmel i universitets- og høyskoleloven. Sanksjonene som loven hjemler er:

- annullering av eksamen og utestengelse fra institusjoner under universitets- og høyskoleloven på grunn av fusk
- utestengning fra praksis på grunn av tidligere straffbare forhold
- vedtak om at en student ikke er skikket til sitt studium innen lærerutdanningene og helse- og sosialfagutdanningene og eventuelt utestengning av studenten
- inndragning, annullering og utestengning for bruk av falsk dokumentasjon i søknad om opptak til studium
- bortvisning som følge av grovt forstyrrende opptreden

Felles for disse sakene er at det er strenge krav til korrekt og god saksbehandling, noe som fører til at forvaltningen av disse saksområdene er ressurskrevende.

Statistikk over fuskesaker

Dersom en student har fusket på eksamen eller prøve, kan nemnda vedta at studentens eksamen annulleres og at studenten utestenges fra institusjonen og fratas retten til å gå opp til eksamener ved institusjoner under universitets- og høyskoleloven i inntil ett år, jf. uhl. §§ 4-7 første ledd og 4-8 tredje ledd. Fuskehandlingen må være begått forsettlig eller med grov uaktsomhet.

Det følger av nemndas praksis at hovedregelen er at det reageres med annullering av eksamen og utestenging i to semestre i de tilfeller hvor det foreligger forsettlig fusk. Ved lang saksbehandlingstid er

praksis at utestengelsesperioden settes ned fra to til ett semester. Grovt uaktsomt fusk medfører normalt annullering av eksamen og utestenging i ett semester.

Det er opp til institusjonene selv å definere hva som anses som fusk. UiT har definert fuskebegrepet i studie- og eksamensforskriften § 45 første ledd.

Nedenfor vises en tabell over antall fuskesaker de siste årene.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Fuskesaker	35	55	35	92	60	53

Nedenfor vises en tabell over type fuskehandling, og hvilken type reaksjon sakene har endt med.

Type fuskehandling	Antall
Bruk av andres eksamensbesvarelser ved UiT	25
Bruk av publiserte master- eller bacheloroppgaver på nett	3
Bruk av andre kilder, for eksempel artikler	12
Ureglementert samarbeid	12
Ulovlige hjelpemidler	1
Selvplagiering	0

Reaksjon	Antall
Annullering av eksamen og utestengelse i 2 semestre	31
Annullering av eksamen og utestengelse i 1 semester	5
Bare annullering	1
Bare utestengelse	1
Ingen reaksjon	15

Fuskehandlinger

Vi ser i år en nedgang i antall saker om ureglementert samarbeid. I årsrapportene fra 2020 og 2021 ble det kommentert at det var en klar sammenheng med overgangen fra skoleeksamener til hjemmeeksamener. I 2020 og 2021 var det henholdsvis 31 og 30 saker om ureglementert samarbeid. Sakene om ureglementert samarbeid er redusert til 12 saker i 2022.

Det er i år en økning av saker som omhandler bruk av andre studenters innleverte eksamener, fra 12 saker i 2021 til 24 saker i 2022. Studentene anfører at eksamensbesvarelsene er brukt som inspirasjon

for eget tema, og for å finne frem til relevante kilder. Studentene viser gjerne til kildene som er brukt i disse eksamensbesvarelsene, men kopierer likevel tekst i for stort omfang fra selve besvarelsen.

Det er en liten nedgang i antall saker hvor studenter har brukt andres publiserte master- og bacheloroppgaver. På samme måte som tidligere innleverte eksamensbesvarelser er ikke disse oppgavene ment å brukes som kilder i seg selv, men heller som en lettvint måte å løse egen master- eller bacheloroppgave på, samt å finne frem til andre relevante kilder. I de sakene som omhandler bruk av andres eksamensbesvarelser og master- eller bacheloroppgaver, vil innholdet i den kopierte teksten være relevant for fuskehandlingen.

Angående saker om selvplagiat, fremgikk det av årsrapportene fra 2020 og 2021 at praksis i nemnda var at de fleste slike saker avsluttes uten reaksjon. Det ble i årsrapporten vist til at UiTs forskriftshjemmel om selvplagiering er noe uklar. Bestemmelsen retter seg ikke konkret mot studentenes eget arbeid, og i alle fall ikke bare deler av arbeidet, som er det vanligste i slike saker. Det ble også påpekt at studentene sjelden får informasjon/opplæring om at selvplagiering kan anses som fusk. Manglende kunnskap om dette vil kunne medføre at skyldkravet ikke er oppfylt, og at det dermed ikke kan ilegges reaksjon. Totalt var det fire disiplinærsaker som ble avsluttet av sekretariatet. Likt fra 2021 er at det i 2022 ikke ble fremmet noen saker om selvplagiering for nemndsbehandling. To saker ble sendt til sekretariatet, men det ble besluttet å ikke reise sak da omfanget av selvplagiat var for lite. De to resterende sakene omhandlet uselvstendig kildebruk og dokumentfalsk etter uhl. § 3-7 åttende ledd.

Reaksjon

Nemnda fant at det forelå forsettlig fusk i de fleste sakene. Normalreaksjonen ved forsettlig fusk er annullering av eksamen eller arbeidskravet og to semester utestengelse. Skyldgrad, altså hvorvidt handlingen er begått med forsett eller med grov uaktsomhet, avgjør i stor grad lengden på utestengelsen. Ved grovt uaktsomt fusk er utestengelsesperioden ett semester. Det tas ikke hensyn til konsekvensene utestengelsen vil ha for studentens arbeidssituasjon, oppholdstillatelse, omsorgsansvar, helse eller andre lignende forhold. Nemnda for studentsaker fulgte i perioden praksisen til Felles klagenemnd, men for eksempel NTNU gir kortere utestengelsesperioder enn UiT.

I fire saker ble utestengelsesperioden satt ned fra to semester til ett semester på grunn av lang saksbehandlingstid. Utestengelsesperioden settes ned på grunn av belastningen det er å vente etter 6 måneder fra eksamenen til nemndsbehandling.

I 2022 var det 14 saker som ble avsluttet uten reaksjon etter nemndsbehandling. De fleste sakene som endte uten reaksjon, gjaldt ulovlig samarbeid, 12 totalt. Nemnda fant det tilstrekkelig sannsynlig at likhetene i besvarelsene heller skyldtes at studentene hadde forberedt seg til eksamen sammen. En tilbakemelding til enhetene kan her være at studentene bør gjøres oppmerksom på at felles bruk av

notater og lignende som stammer fra forberedelse til eksamen, kan lede til mistanke om ulovlig samarbeid under eksamen. Sekretariatet avslutter på vegne av nemnda også en del saker, der fagnær administrasjon har meldt inn mistanke om fusk, men hvor sekretariatet ser at vilkårene for objektiv fusk ikke er oppfylt.

Nemnda har mottatt 9 klager over vedtak om fusk som gjelder eksamener avlagt i 2022. Av disse er fire saker behandlet av Felles klagenemnd så langt. Felles klagenemnd stadfestet tre vedtak, to av disse ble slått sammen til ett vedtak da to saker omhandlet samme student. Utestengelsesperioden i den siste saken, ble satt ned fra to til ett semester grunnet lang saksbehandlingstid. Dette skyldes hovedsakelig saksbehandlingstiden ved Felles klagenemnd.

Fordeling av fuskesaker på enhetene

Nedenfor vises tabell av antall fuskesaker for 2021 og 2022.

<i>Enhet</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning	10	15
Det helsevitenskaplige fakultet	13	14
Det juridiske fakultet	1	7
Fakultet for naturvitenskap og teknologi	31	7
Fakultet for biovitenskap, fiskeri og teknologi	5	7
Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi	0	2
Eksamenstjenesten UiT	0	1

Nedenfor vises fordelingen for 2021 og 2022, inkludert instituttene, som har hatt saker.

Enhet

Fuskesaker

Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning	10	15
Institutt for barnevern og sosialt arbeid	1	1
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier	1	8
Institutt for lærerutdanning og pedagogikk	2	3
Institutt for arkeologi, historie, religionsvitenskap og teologi	1	3
Institutt for språk og kultur	1	0
Fakultetsadministrasjonen	1	0

Det helsevitenskaplige fakultet	13	14
Institutt for helse- og omsorgsfag	6	6
Institutt for samfunnsmedisin	1	1
Institutt for psykologi	1	6
Regionalt kunnskapssenter for barn og unge – Nord	0	1
Institutt for vernepleie	5	0

Det juridiske fakultet	1	7
------------------------	----------	----------

Fakultet for naturvitenskap og teknologi	31	7
Institutt for kjemi	0	1
Institutt for informatikk	4	2
Institutt for matematikk og statistikk	10	0
Fakultetsadministrasjonen	17	4

Fakultet for biovitenskap og teknologi	1	7
Handelshøgskolen	2	0
Norges fiskerihøgskole	1	0
Fakultetsadministrasjonen	2	7

Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi	0	2
---	----------	----------

Eksamenstjenesten UiT	0	1
-----------------------	----------	----------

Det har vært en nedgang i antall saker fra Fakultet for naturvitenskap og teknologi, fra 31 saker i 2021 til 7 saker i 2022. Sakene har ellers vært likt fordelt mellom fakultetene, med noe økning fra Det juridiske fakultet og Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning.

Merknad i politiattest

Dersom en student har relevant merknad i sin politiattest i forbindelse med opptak eller praksis ved et studium som har krav om politiattest, skal nemnda vurdere om studenten skal nektes adgang til å delta i klinisk undervisning eller praksisstudier, jf. uhl. § 4-9.

Nedenfor vises en tabell over antall saker om merknad i politiattest de siste årene, og hvor mange saker som endte med utestenging fra praksis.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Saker om merknad i politiattest	3	4	6	3	2	5
Utestenging fra praksis	2	2	1	0	0	0

Nemnda behandlet fem saker om merknad i politiattest. Hverken i 2020, 2021 eller 2022 har noen av sakene endt med utestenging fra praksis. Sakene omhandler vanligvis volds- eller narkotikaovertridelser. Det er en spesiell vurdering fordi det er et spørsmål om hva nemnda forventer studenten foretar seg i fremtiden som er sentralt. Alvoret av lovbruddet er bare relevant i den grad lovbruddet kan si noe om fremtiden. Anbefalinger gjort av vitenskapelig ansatte tillegges ofte stor betydning i saksbehandlingen.

Særskilt skikkethetsvurdering

En student som utgjør en mulig fare for de som vedkommende vil komme i kontakt med under praksisstudiene eller under fremtidig yrkesutøvelse, er ikke skikket for yrket. Nemnda kan etter innstilling fra egen skikkethetsnemnd utestenge en student nemnda mener ikke er skikket, jf. uhl. § 4-10. Hvilke utdanninger som er omfattet av reglene som skikkethetsvurdering, og prosessen rundt dette, følger av forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning.

Nemnda hadde én sak om særskilt skikkethetsvurdering til behandling i perioden. Nemnda vedtok at studenten var uskikket for yrket og utestengte studenten i fire år. Hendelsesforløpet i saken tydet på at studenten hadde en langvarig og tilbakevendende psykisk lidelse. I forbindelse med studentens sykdomsperioder var det dokumentert gjentatte alvorlige episoder der han brått har endret adferd fra å være omgjengelig, til å fremstå med sterkt nedsatt dømmekraft og avvikende adferd. Nemnda mente at studenten hadde vist vesentlig mangel på innsikt i sin sykdom og i hva sykdommen krever av studenten opp mot yrket. Studenten sørget ikke for den stabilitet og forutsigbarhet som må være til stede for en som skal jobbe i yrket, og har ikke skaffet seg nødvendig hjelp hva angår egen helse som ledd i å utøve sitt yrke i tråd med forsvarlighetsprinsippet. Å vise slik innsikt var i kjernen av hva skikkethet dreier seg om. Denne manglende innsikten og forståelsen har studenten også vist i sine stabile faser. Institusjonsansvarlig for skikkethetsvurdering hadde gitt omfattende veiledning i saken over mange år. Vedtaket ble påklaget. Nemnda for studentsaker endret ikke vedtaket ved andregangsbehandlingen. Den endelige klagebehandlingen hos Felles klagenemnd er ikke ferdigstilt.

Nemnda for studentsaker har de siste ti årene totalt behandlet fire skikkethetssaker. Størstedelen av arbeidet innen saksfeltet skikkethet gjøres uten at det treffes vedtak i nemnda. Det er tidligere lagt frem en rapport fra institusjonsansvarlig for skikkethetsvurdering for årene 2017-2020.

Bortvisning

Etter uhl. § 4-8 første ledd andre punktum kan en student som tross skriftlig advarsel fra styret gjentatte ganger opptrer på en måte som virker grovt forstyrrende for medstudenters arbeid eller for virksomheten ved institusjonen ellers, etter vedtak av styret selv eller institusjonens nemnd for studentsaker, bortvises fra nærmere bestemte områder ved institusjonen for inntil ett år.

Nemnda hadde én sak om bortvisning til behandling i perioden. Nemnda vedtok å bortvise en student fra et spesifikt bygg i ett år. Studenten slet med rus og psykisk helse. Studenten hadde gjentatte ganger opptrådt på en måte som virket grovt forstyrrende for medstudenters arbeid og for virksomheten, slik nemnda vurderte det. Det var nemndas vurdering at universitetet hadde forsøkt å løse de bakenforliggende problemene ved samtaler, rådgivning og tilbud om psykologisk bistand. Nemnda ba om at det så langt som mulig ble tilrettelagt for at studenten får gjennomføre studiet til normert tid.

Hensynet bak bortvisning er ikke pønalt, men et virkemiddel for å opprettholde ro og orden. Bortvisning kan begrenses til de områder hvor problematferden forekommer. Vedtak om bortvisning innebærer ikke at studenten mister retten til å avlegge eksamen. Bortvisning er ment å være et mildere og mer nyansert virkemiddel enn utestenging.

5 Saksbehandlingstid

Universitetet er pålagt å forberede og avgjøre saker «uten ugrunnet opphold», jf. forvaltningsloven § 11a første ledd. Saksbehandlingstiden skal ikke være lengre enn kravet til å utrede en sak gir grunnlag for. Ren liggetid av betydning utgjør et brudd på forvaltningsloven. Ved Nemnda for studentsaker skyldes forsinkelsene i hovedsak at saksmengden er større enn det sekretariatet har hatt kapasitet til å behandle.

Det fremgår av forvaltningsloven § 11 a andre ledd at dersom det må ventes at det vil ta uforholdsmessig lang tid før en henvendelse kan besvares, skal det forvaltningsorganet som mottok henvendelsen, snarest mulig gi et foreløpig svar. I svaret skal det redegjøres for grunnen til at henvendelsen ikke kan behandles tidligere, og så vidt mulig angis når svar kan ventes. Sekretariatet har ikke hatt rutiner på å gi studentene informasjon om sakens gang etter forvaltningsloven § 11 a, men har nå endret dette.

Den totale saksbehandlingstiden fra en sak startet til et vedtak ble utsendt til studentene var i 2022 median 20 uker, altså omtrent fem måneder. Fra en sak ble sendt inn til sekretariatet til et vedtak ble utsendt var saksbehandlingstiden 15 uker. Saksbehandlingstiden har variert noe de siste årene, men behandlingstiden har hele tiden vært for lang. Dette problemet er ikke Nemnda for studentsaker alene om å ha, og mange steder i forvaltningen er saksbehandlingstiden for lang, særlig ved klagesaksbehandling.

Kapasitetsutfordringer i sekretariatet på grunn av sykdom og permisjoner har medført økte resistanser for 2022-sakene. Det har vært gjennomført en rekke tiltak for å få ned restansene. I 2020 ble sakspapirmalene endret for å kunne skrive sakene bedre og forttere, og vi har fått styrket staben med midlertidig engasjement. I løpet av høsten 2023 er restansene bygd ned og restansene ikke har vært lavere enn de er nå siden januar 2019.

